

FOTOĞRAF: METİN ŞİMŞEK

O Ramazan ayı ki, insanları irşad için, hak ile batılı ayıracak olan, hidayet rehberi ve deliller halinde bulunan Kur'an onda indirildi.

BAKARA: 185

DOSYA:

Kur'an Ayı RAMAZAN

Gün, bütün Müslümanların kardeşlik bilinciyle işaret parmaklarını hedefe uzattıklarında ortak bir noktayı işaret etmesi gerekli olan gündür.

- ☐ Hayatı Allah Adına Yeniden Okumak
- ☐ Orucu Tutmak, Oruca Tutunmak
- ☐ Ramazan ve Yanmak
- ☐ Deliye Her Gün Bayram mı?
- ☐ Ramazan ile Arınmak
- ☐ Ramazan, Şehir ve İnsan
- ☐ Ramazan Ayı Fark Ayı
- ☐ Hatip, Hitap, Muhatap Bağlamında Kur'an Okuma
- ☐ Kur'an-ı Kerim'i Ete Kemiğe Büründürmek
- ☐ Kur'an ve Akıl
- ☐ Korunma Ayı Ramazan
- ☐ Dilsiz Olmaz
- ☐ Yorgunluk

ünsiyet

İlmi, Kültürel, Fikri Aylık Dergi
Yıl:1 Sayı:1 Nisan 2024

İmtiyaz Sahibi
Kayseri Bilgi Kültür Derneği Adına
İbrahim ŞAHİN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mustafa DOĞU

Genel Yayın Yönetmeni
Celalettin SİPAHİOĞLU

Yayın Kurulu
Mustafa DOĞU
Şükrü KARAOSMANOĞLU
Celalettin SİPAHİOĞLU
İbrahim ŞAHİN
Suat KAHRİMAN
Furkan DELİ

Hukuk Danışmanı
Av. Ömer İkbâl Ayar

Grafik Tasarım
Mustafa İBAKORKMAZ

Basım
Şafak Tasarım Matbaacılık
Tel: 0 506 918 34 41

Yönetim Yeri
Cumhuriyet Mahallesi. Park Bulvarı
Gökdelen İş Mrkz. Dış Kapı No: 19
İç Kapı No: 401
Melik Gazi / Kayseri,

İletişim
E-Mail: bilgi@unsiyet.com.tr
Telefon: 0 506 918 34 41

Yayın Türü
Yaygın süreli yayın

Her hakkı mahfuzdur. Yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlarındır. Yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan yazı ve resimler eğitim amaçlı yayınlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Hayatı Allah Adına Yeniden Okumak CELALEDDİN SİPAHİOĞLU	4
Orucu Tutmak, Oruca Tutunmak DURSUN ÇİÇEK	5
Ramazan ve Yanmak TURHAN ASLAN	7
Deliye Her Gün Bayram mı? İBRAHİM ŞAHİN	8
Ramazan ile Arınmak SUAT KAHRİMAN	11
Ramazan, Şehir ve İnsan ALİ NURALAN	12
Ramazan Ayı Fark Ayı ŞÜKRÜ KARAOSMANOĞLU	13
Hatip, Hitap, Muhatap Bağlamında Kur'an Okuma NEZİR ERGENÇ	15
Kur'an-ı Kerim'i Ete Kemiğe Büründürmek MUSTAFA DOĞU	17
Kur'an ve Akıl MEHMET AYMAN	19
Korunma Ayı Ramazan FİLİZ TURHAN	21
Dilsiz Olmaz MUSTAFA İBAKORKMAZ	22
Yorgunluk FURKAN DELİ	23
Bir Coşkudur Ramazan İBRAHİM ŞAHİN	24

Başlarken

Bismihi Taala

Zulmün sesinin, hakikatin sesinden daha çok çıktığı, zulmün uluslararası standart kazandırılarak insanlığı sindirdiği bir zaman diliminde hakikatin tarafında durmayı görev bilmiş, Allaha ve ahiret gününe inandığı iddiasını ispat makamında eylemlerde bulunanlara selam olsun.

Global sermayenin insanlığı içine çekmeye çalıştığı sanal dünyaların akımına kapılmadan, ilahlaştırılmaya namzet gösterdiği yapay zekanın önünde diz çökmeden insanları Allah'ın yoluna çağırana selam olsun.

Gün karşı direnişin kuşanılması günüdür.

Allah bizden davasına karşı bayrak açmış, her türlü küfür simgesi altında toplanmış, bütün ideolojilere karşı kendi egemenlik sancağının dalgalandırılmasını istemektedir.

Gün, bütün Müslümanların kardeşlik bilinciyle işaret parmaklarını hedefe uzattıklarında ortak bir noktayı işaret etmesi gerekli olan gündür.

Gün kardeşlik adına meselelere ortak bir pencereden bakmak suretiyle, Müslümanlara giydirilmek istenen dağınıklık, pejmürdelik ve zillet gömleğinin yırtılıp atılması gereken gündür.

Allah (cc.) ilk günden indirdiği ayetlerle, artık hayatı okumanın sadece kendi adına yapılmasını emretmek suretiyle çağlar ötesinden kıyamete kadar, aktif üretken bir Müslümanlığı beklediğini bizlere işaretlen emretmiştir.

Başkalarının belirlediği gündemlerin nesnesi olmayı zül kabul ederek, Mekke'nin ve Medine'nin sokaklarında yankılandığında iman edenlerin gönüllerini yatıştırdığı, inkâr edenlerin yüreklerinin daraldığı Kur'an okuyuşlarına ne kadar muhtacız.

Din hayatın vazgeçilemeyecek öznesidir. Allah kendi dini üzere bir hayat tercihinin insanlara katiyetle önermektedir. Bu gerçekliğe inanan her mümin bu davanın vaz geçilmez çağırıcısı ve müdafiidir.

Her mümin Allah'ın görevlisidir. Şartlar ne olursa olsun bu görevi yerine getirmek boynunun borcudur. Bu sebeple yaşadığımız dünyaya söyleyecek sözümüz var diyoruz. İçinde yaşadığımız dünyanın "Allah'a rağmen" lerine itirazımızı beyan ediyoruz.

Rabbimizin dinini eğlenceye alanların yanlarında durmama, durursak asimile olacağımız uyarılana kulak vermiş olarak, yaşadığımız dünyaya ses veriyoruz.

Biz hakikatin erleriyiz, hakikatin sesinin duyurulmasını en kutsal görev bilmekteyiz.

Safları sıklaştıralım Allah'ın günlerinin yakın olduğunu insanlığa göstermek vazifemiz olsun.

Hakikatin erlerine bizden selam olsun.

Hayatı Allah Adına Yeniden Okumak

1458 yıl önce, daha önce bir kitap okumamış ve sağ eliyle yazmamış olan Muhammed as Hira dağında neyi beklediğini, neyle karşılaşacağını bilmeden inziva halindeyken, Allah'ın insanlığın kaderini değiştirmeyi murat ettiği Kadir gecesinde kendisi için belirlenen kaderin kapısından içeri girdi.

Allah (cc.) mülkünde kıyamete kadar olayların merkezinde olacak yeni değişimin temelini elçi olarak seçtiği Muhammed as e vazife kıl-
mıştı.

İnsanlık bu saatten sonra belirsizliğin insanı yok eden dehlizlerinden, İslamın sıratı müstakimine yönlendirilecekti.

Mekkeliler hiç farkında olmadıkları bir yol kavşağına gelmişlerdi. Artık onlar bu vakitten sonra ya yeni yolu tercih edip Allah'ın neferi olma saadetini ereceklerdi. Ya da tercihlerini çok da uzun sürmeyecek olan karşı tarafta olma yönünde kullanacaklar ve şerefli bir hizmetten kendilerini mahrum bırakacaklardı.

Kur'an, Allah'ın Ramazan ve Kadir gecesini kavramlarını birlikte insanlığa lütfettiği kelamı ilahi. Son elçi ile beraber kıyamete kadar insanlığa kurtuluş muştusu.

Öyle bir gecede indi ki; takdir, kader gecesini, kadru kıymeti bilinesi gece. Hem zamanın kadri, hem de kelamın kadri adına önemli bir gece.

O gece bütün bir insanlık Allah'tan hidayet rehberi ve apaçık delillerle donanmış Kur'an'a kavuştu. Artık şirkin ve küfrün karanlıkları insanları esir alamayacak, bu karanlıklardan beslenen şeytanın avanesi hidayete tabi olanlardan nasiplenemeyecekti.

Allah (cc.) yeryüzünde velisi olmaya aday, canlarını ve mallarını cennet karşılığında kendisine satacak kullarını aramak adına yeni bir akım başlatmıştı.

Artık okumanın şekli değişmişti, yaratan Rabbi tanımayan

Kur'an, Allah'ın Ramazan ve Kadir gecesini kavramlarını birlikte insanlığa lütfettiği kelamı ilahi. Son elçi ile beraber kıyamete kadar insanlığa kurtuluş muştusu.

okumalar okuma sayılmayacaktı. Çünkü okumayı Allah'ın adına yapmayı görev bilen, Allah'ın veli kulları, öğrenmenin bidayetinin Rabbinden geçtiğini biliyorlardı. Ataları Adem'den başlamak suretiyle, ilk öğrenim Rabbin dergahında başlamıştı. Kalemle yazmayı öğreten, kitabı hikmeti öğreten de oydu. Bu sebeple onun yolunu terk etmek dalalettir.

İlk zamanlar zor geçti, çünkü asırlardır devam eden Allah'ı ege-men kabul etmeyen, yobaz sistemin rantiyecileri kolayca vaz geçemezlerdi.

İlk günden ortaya konan ahiret bilinci onları rahatsız ediyordu. Zira onlar hesapları kendi kitaplarına uydurdukları rantiye sisteminin muhasebesinin kendilerinden başkası tarafından yapılması taraftarı değildiler. Allah ise bu uyduruk hesap anlayışının, hesabının sorulacağı din gününün Rabbi idi. Ellerine çürümüş kemikleri alıp "kimmiş bunu diriltecek" şovları yapmak suretiyle insanların gözlerini köreltmek istiyorlardı.

Allah cc indirdiği vahyini müşriklerin bütün foyalarını ortaya döken basiret kaynağı yapmıştı. Müşriklerin çok tanrılı sistemi ve darun nedveyi nasıl çıkarları için basamak yaptıklarını tek tek delilleriyle ortaya konmaktaydı.

Allah'ın kitabı okundukça insanların küfre ve şirke karşı gözle-ri açılıyor, Kur'an göze fer dizlere derman oluyordu. Sistemin en zayıf kılınmış insanları Yasirler, Süme-ye'ler, Ammar'lar Kur'an'dan aldıkları dirençle şirke karşı tekbir, tev-hid nidaları atıyorlardı.

Müşriklerin üzerlerine basarak sistemlerini devam ettirdikleri köle Bilaller, kızgın kum üzerine yatırılmış vaziyette karınlarına konmuş taşların altından en şerefli nidayı dünya kubbesine hoş bir sada olarak bırakıyordu. Ahad ahad.

Bir de suçsuz günahsız öldürülen kız çocukları vardı. Allah indirdiği kelamının henüz başlarında öldürülen bu masum çocukların hesabını hesapsızlığı ilke edinmiş Mekke'nin oligarklarına soruyordu.

Bütün bu değişimin sebebi Allah'ın damarları kurutan şirk ve küfre rağmen indirmiş olduğu vahiyden başka bir şey değildi. Yeryü-zü yeniden canlanıyordu. Kıyamete kadar coşkuyla devam edecek, zaman zaman fetret dönemleri olsa da Allah'ın kendilerinden hoşnut oldukları, Allah'tan razı olan ve mallarını canlarını Allah'a adayan kullar mutlaka bulunacaktı. Bütün umutların kesildiği anlarda dahi, zulme baş kaldıran Allah'ın erleri mutlaka kendilerini meydana atacaktı.

Bu gün Kur'an, yeniden kendini kuşanacak kulları beklemektedir. Allah'ı yok sayan insanlığı kendi sömürü sisteminin çipli robotları haline getirmeye çalışan sistemin derebeylerine sizi reddediyoruz Allahtan başka ilah yoktur deme şerefine ermiş yürekleri Allah için çarpan safları sık tutmayı ihtilafa bölünmeye yeğleyen kulları gözlemlemektedir.

Vakit geç olmadan ölüm melek-leri ne haldeydiniz siye sorduğunda zaaf haline düşürüldük demeyi kendisine zül kabul edecek Allah'ın kulları haydi, Şimdi o vakit, bundan sonrası geçmiş olsun olabilir.

Orucu Tutmak, Oruca Tutunmak

İnsan oruca tutunarak orucunu tutabilir. Oruca tutunmadan yapılan şey sırf aç ve susuz kalmaktan ibarettir. Öyleyle oruca tutunmak onun mefhumunu idrak etmekle başlar. Onun mefhumu ise bir şey yapmaktan çok bir şey yapmaktır. Nitekim oruç tutmak aynı zamanda aç kalmaktır ancak aç kalmak üzerine değil onu tutmak üzerine bina edilir. Varlık olarak nasıl Allah benzeri olmayan ise ibadet olarak da oruç benzeri olmayandır. Öyleyse orucun mefhumunu anlamak benzeri olmayan bir ibadet olmasını anlamaktan geçer. İnsan böyle bir ibadeti yaparak Allah'ın eşi ve benzeri olmamasını da hakkıyla anlar.

İbn Arabî, orucu, *tutmak* ve

yükselmek olarak tarif eder ve orucu ibadetler arasında benzeri olmamakla niteler. Ona göre oruç, bütün ibadetlerden yüksek olduğu için savm olarak isimlendirilmiştir. Bunun içindir ki Hakk, kulları orucu ibadet olarak yerine getirse bile, orucu bunun da ötesinde kullarından düşürmüş ve kendine ızafe etmiştir. Orucu tutanın ödülünü de kendi eliyle vermiştir. Öyleyse buradaki yükseliş Hakk'ın oruçla insanı yükseltmesidir.

Nitekim Sezai Karakoç da savm kelimesinin Türkçedeki karşılığı olan orucu urûc ile izah eder. Müslüman Türkler, savmı hakkıyla tercüme etmişler ve ondaki yükselme niteliğine dikkat çekmişlerdir. Bundan dolayıdır ki Sezai Karakoç, na-

mazdaki miraç ile oruçtaki urûcu birbirine benzetir ve bunu insanın iki kanatla miracını tamamlaması olarak izah eder.

Oruç, ferdî anlamda benzersiz bir ibadettir çünkü oruçlunun oruçlu olduğunu Allah'tan başkası bilmez. Oruç, Hakk'a yakınlık, şeytana uzaklıktır. Oruçla birlikte oluşan yakınlık şeytanı uzaklaştırır. Nitekim "Şeytanlar zincire vurulur" hikmeti oruçla tezahür eder. Şeytan uzaklıktır. Oruçlu insan, benzeri olmayan bir ibadeti yerine getirir ve Hakk'ın benzeri olmadığını hakikatiyle idrak ederek O'na yaklaştığı için şeytan da uzaklaşır.

Sosyal anlamda orucun benzerinin olmaması ise sadece tutan insanı ve insanları değil, bulundu-

Oruç diğer ibadetlere nazaran zamanı ve mekânı kuşatandır. Her yıl zamanının değişmesi bir insanın ömründe her günü oruçlu geçirmesine neden olur. Diğer taraftan bu, her günün oruçlu geçirilmesinin de göstergesidir.

ğu zamanı ve mekânı da değiştirmesiyle ilgilidir. Oruç, bu yanıyla insanın neler yapabileceğinin de bir delili olur. Neler yapmaması gerektiğini yapacakları ve yaptıkları üzerinden hatırlayan insan, oruçla haram ve helali, güzel ve çirkini, iyi ve kötüyü yeniden hatırlar. Normal hayatında kendini haramdan, kötüden, çirkinden ve yanlıştan alıkoyamayan insan oruç vasıtasıyla helalden, iyiden, güzelden ve doğrudan kendini alıkoyarak kulluğunun idrakine varır. Öyleyse oruç ne yapacağımızı ve yapabileceğimizi ne yapmadığımız ve yapmayacağımız üzerinden bize hatırlatır.

Bu yanıyla oruç, yapabileceklerini sadece Hakk istediği için yapmayarak, yine Hakk için neler yaptığını ve yapabileceğini hatırlamak hatta bunun gereğini yerine getirmektir. Çünkü oruç, onu arındırarak benzersiz bir ibadet olması itibarıyla yükseltir. Yine oruç tutulduğundan değil bozulduğundan bilinir. Bu anlamıyla iftar orucun ve oruçlunun en önemli nişanesidir.

Oruç, insanı bedensel olarak yükselttiği gibi mana olarak da yükseltir. Zaten orucun muradı da budur. Biz tuttuğumuz oruç vasıtasıyla gönlümüzün, aklımızın ve kalbimizin orucunu da makamına yükselerek idrak ederiz. Gönlümüzü kötüden, aklımızı şerden ve kalbimizi Hakk'tan gayrisından arındırmak da oruca dahildir. Nitekim İbn Arabî, kalbin orucunu, kalbi Yaratan'ından başkasının doldurmasına izin vermemek olarak niteler.

Oruç, insanı bedensel olarak yükselttiği gibi mana olarak da yükseltir. Zaten orucun muradı da budur. Biz tuttuğumuz oruç vasıtasıyla gönlümüzün, aklımızın ve kalbimizin orucunu da makamına yükselerek idrak ederiz.

Oruç, diğer taraftan mukimliklerdir. Yani kalıcılıktır. Dolayısıyla oruç tutabilme imkânı sizin inancınızı ete kemiğe büründürme süreci içinde olduğunuzu ve eksiklerinizi tamamladığınızı anlamına gelir. Mukimlik ise tamlıktır. Dinin zamanda tutunması mekânda kurulmasıdır oruç.

Oruç, cihattır. O, bu yanıyla insanı sadece gösteriştten, gösteriden, imajlardan, simülasyonlardan, görüntülerden değil, gerektiğinde kendine helal olan şeylerden de kendini geri tutabileceğini öğretir ve gösterir.

Oruç diğer ibadetlere nazaran zamanı ve mekânı kuşatandır. Her yıl zamanının değişmesi bir insanın ömründe her günü oruçlu geçirmesine neden olur. Diğer ta-

raftan bu, her günün oruçlu geçirilmesinin de göstergesidir. Öyleyse oruçla zaman ve mekân da kendini muhafaza eder ve sekülerleşmekten korunur. Bu cennette oruçlunun geçeceği reyyan kapısının gereğidir.

Oruç, Kur'an'dır. Çünkü Kur'an Ramazan ayında nâzil olmaya başlamıştır. Kadir gecesini Ramazan ayındadır. Kur'an'ın oruçta nazil olması hem Kur'an'ın hem de orucun toplayıcılık özelliği ile ilgilidir. Kur'an oruçla toplar insanı, zamanı ve mekânı. Diğer deyişle oruçta varlığın tevhidi tezahür eder. İnsan da oruç tutarak bu tevhide katılır.

Oruç, Allah'ın ahlakıyla ahlaklanmaktır. Nübüvvetin hikmetini idrak etmektir. Fitrata dönmek, kulluğun gereğini anlamaktır. Çünkü oruçla insan kendini bilir ve aşar.

Oruç, susmaktır, bakmamaktır, sakinleşmek ve sükûnet üzere yaşamaktır. Oruç, kötülöklere karşı kalkandır. Oruç bir arınmadır; çünkü oruç tutmak tedavi olmaktır, sıhhattir. Oruç, bir yanılla da durmaktır. Yani itikaftır. Durmanın sırrına ermektir.

Oruç şükürdür. İnsanın, âlemin, varlığın, zamanın ve mekânın şükretmesidir.

Oruç nihayetinde tüm ibadetleri tevhid eder. Beyan olması şehadeti, urûc ile namazı, itikafla haccı, arındırması ve tezkiyesiyle zekâtı tevhid eder. Öyleyse oruca tutunmak Hakk'a tutunmak, orucu tutmak ise onun rızasına sığınmaktır...

Ramazan ve Yanmak

Ramazan deyince yanma sabır açlık imtihan dünya para zekat infak bazı bölgelerde ise Sefalet zorluk zulüm akla gelir. Ramazan aynı zamanda Kuran inzal tenzil kıraat tertil tilavet ve mukabeleyi akla getirir. Peki biz bunların neresindeyiz. Bizi ilgilendiren bize dokunan kısmı nedir saydıklarımın. Hem sözlük hem ıstılahi manadan bakacak olursak Ramazan ne demektir.

Ramada; yanmak, kavrulmak, toprak için yanmak. Ramda ise; Sonbahar yağmurları demektir. Sonbahar yağmurları yanan ve yakan yaz sıcakını Kiri tozu pası yıkayandır.

İstilahta ise hayat kitabı Kuranın indirildiği ayın adıdır. Ve bu aya mahsus sadece Allahın rızasını kazanmak için Fecr den akşam vaktine kadar yemekten içmekten sözel ve eylemsel yapılmaması gereken zorunluluklardan uzak durmaktır. Vakti Rabbin rızası doğrultusunda kuşanmaktır. Manevi temizleniş ahiretle hemhal oluş Rabbe gurbet yaklaşma çabasıdır.

Ramazan bu ayda sadece Fecr den akşama kadar aç kalmak değilmiş meğer. Bundan öte bir şeymiş. Bu kısmı sadece açı yoksulu fakiri ihtiyaç sahibini anlayabilmenin biyolojik kısmını oluşturur. Bu yönde yapılabilecek durum nedir ? En azından elinden geldiğince açın halinden anlayarak yapabildiğince çare olabilmek. Bu da infakla paylaşmakla olur. Ama burada yanmak nasıl olacak. Sadece ramazanda bir miktar infakla olmasa gerek. Bu durum açlık yoksulluk fakirlik zulüm kalkıncaya kadar var olan bu yangını içinde hissetmek bunun yangısını bedeninde ve ruhunda hissederek söndürmeye çalışmakla olur. Temmuz ayında tuttuğumuz oruçları düşünerek susuzluktan kavrulduğumuz yandığımız zamanlar günler ve saatlerde nasıl akşamı büyük bir istek aşk ve sabırla beklersek öyle beklemeli ve hissetmeli açları yoksulları miskinleri zulüm altında zaruri ihtiyaçlarına ulaşamayanları. Bunu yapabiliyorsak Ramazan yanmaktır bize.

Ramazan Hal ile bizi takvaya götüren ameldir. Ramazan Verdiğimiz sadakalar ve infaklarla bizi şükre götüren eylemdir. Ramazan bizi Kuran la ilme rüşde ulaştırır.

Ramazan aslında kendisinin Mide ve şehvet üzerinden tanımlanmasına karşı çıkar . Ramazan bize daha deruni daha hikmetli daha niyetli daha kalbi daha uhrevi bir hal sunar. Ramazan insanı beşeriyetten alır ademiyete götürür. Ramazanda insan salihattan olan ibadetleri artırarak dünyevi ayartıcılardan bir nebze olsa uzaklaştırarak bize iyi insan iyi mümin olmaya sevkeden bir ortam sunar. Böylece iyi müminlerin çoğalmasıyla müminler topluluğu yani ümmet

olma ruhu verir. Adeta normal zamanlarda dünyevileşmekle menfaatlar üzerine oluşan topluluklar iyiliğin çoğalmasıyla iyilerin artmasıyla değerler üzerine bir araya gelerek değerler toplumu oluşur. Değerler toplumu vücut bulunca ümmet olur.

Aliya İzzetbegoviç rahmetli Tevhid üzerinden okur ramazanı. “Zıt kutupları biraraya getiren, yer ile göğü, dünya ile ahireti, beden ile ruhu, bireyle toplumu birleştirir. Çiftçinin kulübesi ile kralın sarayını eşitleyen ibadettir.” Der.

Oruç; müminin kendi iradesine sahip olmasını sağlayan bir hürriyet yani “İradeyi Kontrol Etme Hürriyeti” ni öğretir. Buradaki hürriyet bir şeyleri yapabilme hürriyeti değil pek çok şeyden feragat edebilme hürriyetine sahip olmaktır. Yememe içmeme şehvetine engel olma söyleyebildiği halde susma yapabildiği halde yapmama hürriyetini kullanmaktır.

Merhum Sezai Karakoç orucu şöyle ifade eder;
Oruç; Ruhun sesi gelir her yıl,
Gümüş topuklarını dokundurur kalbimize
Vücut dönmeye başlar bir tapınağa kurban gibi
Yapılır örtülür uçurumları yakan dualardan
Ten ruhun avuçlarının içinde
Hilkat günlerinin yeniden oluşun terlerini döker
İnsan gecesini değiştirir gündüzüne erer
Bir mevsime döndürür zamanı hiç değişmeyen
İnsanın olma vaktidir bu erme fırsatı
Ruh emzirir anne gibi yeri göğü fecri
Yeni bir insan gelip nöbete duracaktır
Eskisi çürümüş bir heykel gibi devrildiğinden
Ey Oruç, diriltici rüzgar, İslam baharı
Es insanın ruhuna inip yüce ilham dağından
Kevser içir, abıhayat boşalt kristal bardağından
Susamış ufuklara insan kalbinin ufuklarına
Bu dizelerin anlamını yorumunu hissiyatını sizlere bırakıyorum.

Oruç ta acıdır. Ama neye acıdır. Oruç ; Namaza, merhamete, ibadete özellikle merhamete rahmete acıdır.

Oruç, Allahın adının yüceltilmesidir, cihaddır.

Oruç, Müminin kalbinde iftar eder. Bu iftarın yiyeceği sermaye yükseltlen dualardır, derinleşen secdelerdir, Kuran sesiyle aydınlanan gündüzlerdir, Allah adıyla diriltilen gecelerdir, teravihtir, teheccüddür, sahurdur, itikaftır.

Ramazanımızı ibadetle, İbadetlerimizi ihlasla infakla besleyelim artıralım.

Ve yapabilenler itikafta ibadetin zirvesine ulaşmış dünyayla temasını kesip Rabbiyle baş başa kalmanın huşuunu huzurunu takvasını yaşamaya çalışalım.

Deliye Her Gün Bayram mı?

“O ki, hanginizin daha güzel işler (ibadet ve kulluk) yapacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. Kudreti dâimâ üstün gelen ve günahları çok bağışlayan yalnız O’dur.” (Mülk:2)

İbadet insanların baskı zincirlerine bağlanarak teslimiyete sürüklendiği bir halden ziyade, tefekkür ve özgür iradelerin gönüllerde doğurduğu itminân ve muhabbetle beslenen bir farkındalık sunumudur aslında.

Her şeyin özü sevgidir. İbadet de sevgi ile kanatlanabildiği takdirde vâsıl olabilir hedeflenen menziline.

Sorumluluklar ve haklar bu bilinç ile yerine getirildiğinde sıradanlıktan kurtulur ve ibadet haline dönüşür.

Böylesi bir ruh hali ise bütün bir ömrü ihya ederek hayatı bayram ikliminde yaşatabilir insana.

Bayram; Bir farkındalık halidir, sayısız ihsanları keşfetme ufkunda nezih bir soluklanıştır bayram.

Bayram; Ulaşılan ruhî ve fiziki güzelliklere karşı halin lisaniyla dillenenek içten kaynaklı coşkun kollarında sunulan bir şükranedir Mevla’ya.

Bayram; Başka zamanlarda da yapılabilecek bir tatil, eğlenme ve eğlence fırsatı anlayışıyla sadece

Bayram; İslam düşmanlığı ve zulüm dışında sebebi her ne olursa olsun küskünlüğün ve dargınlığın çatık kaşlı, fesat tedirginliklerinin kâbusundan kurtularak, selamın ve affın merhametli koynunda soluklanmaktır.

çekirdek ailenin mutluluğunu değil, komşu, akraba, eş dost, hasta, zayıf, muhtaç vb. toplumun tüm katmanlarıyla birlik ve beraberlik ruhunun sıcacık aguşunda mutlu olma ve mutluluk vesilesi olmayı gâye edinir.

Tüm zamanlarımızda olması gerektiği gibi, farkındalık şuuruyla idrak edilen bayramlar vesilesiyle de, yokluğu ve mahrumiyeti paylaşarak, mahzun gönüller üzerindeki etkisini az da olsa kırabilmek mümkündür.

Acıyı ve hüznü paylaşmak suretiyle, içinde çaresizce kıvrananların sancısını azaltarak,

Huzuru ve coşkuyu paylaşmak

suretiyle de mutluluğun kollarında birlikte keyif çatarak,

Ve benzeri daha nice samimi ve yürekten paylaşımlar sonucu doruğa çıkar bayramların gerçek anlamları.

Bayram; İslam düşmanlığı ve zulüm dışında sebebi her ne olursa olsun küskünlüğün ve dargınlığın çatık kaşlı, fesat tedirginliklerinin kâbusundan kurtularak, selamın ve affın merhametli koynunda soluklanmaktır.

Unutulmamalıdır ki; Hayat ne küskünlüklerin anaforunda örselenecek, ne de çatışmaların kasırgalarında savrulurken yok edilecek kadar ucuz ve uzun değildir.

Bu bakımdan, bayram; Mutluluğu ve huzuru yeniden keşfedebilme bahtiyarlığına açılan kutlu bir kapıdır.

Bayram; Kâinat kitabının sayfaları arasında ulaşılan hassas tefekkür okumaları sonucu, öncelikle Rabbini, sonra da kendisini buluş halidir insanın.

“Deliye her gün bayram” diye bir özlü sözden bahsedilir. Aklın dengesinden uzak kalışın savrukluğunu bayram kabul etmek, bayramın özünü ve ruhunu idrak edemeyen bir başka delilik hali olsa gerek aslında.

Çünkü bayram; Yaptığını bilme melekesini yitirmiş olmanın mahrumiyetiyle sevinme halinden daha çok, aklın ve idrakin meltemiyle huzur bulunan nadide bir iklimdir.

Eğer, Mevla’nın kullarına ikram ettiği özel sevinç ve mutluluk günlerinin dışında ki sevinç hallerine bayram demek gerekirse “Akıllıya, aklının farkında olana, bu farkındalıkla iman ve kulluk kapısından ayrılmayana her gün, her iki cihan bayramdır” denilmelidir.

Bu bağlamda, insanın bizatihi kendi varlığı; Fıtratına latif bir şekilde işlenmiş olan tezyin ve terkip lütufları acabâsız ve bitimsiz bir

“Şükür Bayramı” vesilesidir akledilenler için.

Lütufkâr bir yaratıcının zarafetle tezyin ettiği bir fitratı okumakla ulaşılan hamd ve sena halidir bayram.

Dilin, gözün, kulağın, aklın, fikrin, yüreğin ve bilcümle organların farkındalığıyla, bitimsiz bir coşku ve şükürün çağıl çağıl akışını hissedebilmektir bayram.

Bayram; Yalanlanamayacak, göz ardı edilemeyecek nice nimetlerle ziynetlendirilmiş kâinat sofrasını hazırlayan Rezzak-ı âleme minnettar bir şükür sunusudur aklın ve imanın kanatlarında.

Gözlerden ıslıl ıslıl yansıyan muhabbet ışığı, yüzlerde ki güneş gibi sıcacık tebessümler, davranışlardaki zarafet dolu güzellikler bayramları engin bir huzur denizine dönüştürür insanın nefes aldığı her yer ve ortamda.

İman ve akl edebilenler için bütün bir hayatın içinden bir nice bayram nedenleri keşfetmek çok zor olmamakla birlikte, bir başka açıdan bakıldığında bayram; Bir göz aydınlığı halidir nice zamanlara serpiştirilmiş.

Cuma gününün ilahi otoriteyi ve bereketi hatırlatan ve hissettiren yüzüyle, insanlığın ufkuna haftada bir ikaz gibi doğması manidardır. İnanç ve değerlerin unutulmama-

sı ve ifsat edilmemesi gerektiğini bir şuur olarak diri tutanlara her Cuma bir bayram muştusudur.

Çünkü Cuma’lar; Din, akıl, nesil, can ve mal emniyetlerinin sağlandığı kutlu bir atmosferin huzuru ile beklenen ve kutlanan bayram iklimleri olmuştur saadet asrında ve yürekleri o asra ayarlı insanların otorite olduğu zamanlarda.

Bu bağlamda bütün bir ömre yayılan ve günde beş kez hatırlatılan buluşma/bayram çağrısını göz ardı edip, lisanı halleriyle o yüce makama, sanki “Sadece Cuma günlerinde haftalık buluşmalar yeter” anlamında bilmeden de olsa bir kulluk dayatanlar, kime bayram ettirdiklerini düşünmeli değil mi sizce de?

Kur’an Ayı olan Ramazan ayında oruç tutabilecek kadar vücut, akıl ve iman sıhhatine, ruh selametine sahip olduğunun farkındalığıyla hayat bulan bir mutluluk kanadıdır Ramazan bayramı.

Çünkü oruç ibadeti; İrade terbiyesi, güçlülere karşı dayanma gücü ve kulluk bilinci taşımaktadır ruhunda.

Bundandır ki; Ruh ve kalbin derinlik ve güzelliklerine nüfuz edebilmekle ulaşılır onun emredilişinde ki gerçek ruha.

Oruç, Allah’a yakınlık kazan-

manın, kurbiyetin bereketi, emin bir sığınak ve sağlam bir manevi kaledir.

Oruç, aç kalıp açın halinden, susuz kalıp susuzun halinden anlamayı ve benzeri nice mahrumiyetler sonucu aczin, kulluğun ve Rabbin farkına varabilme anlamında nadide bir farkındalık oluşturur insan bedeninde ve ruhunda.

Ramazan ayının feyiz ve bereketli ikliminden gereğince yararlanabilen yüreklerin, bu şuur içerisinde sonlandırmayı başardıkları bir aylık kutlu direnişin şükür sunumudur Ramazan Bayramı.

Bu ay içinde rabbin rızası için O’nun dilediği zaman zarfında ve yine O’nun yasaklarına riayet edenlerin ahde vefalarına biçilen kıymetin zerre nispetinde bir uygulamasıdır Ramazan bayramı.

Yüce yaratıcının ahlakı ile ahlaklanarak; elindekini paylaşabilen, kardeşlerinin dertleriyle dertlenebilen, mazlumun, mağdurun göz yaşını silebilen, düşenin elinden tutan, zalimin karşısına dikilen, kusur edeni affetme büyüklüğünü gösteren, sevgi ve merhamet kanatlarını olabildiğince gerebilen nezih ruhların hak ettiği bir hediye bayram.

Bütün bir ramazanı, feyzini, bereketini mutluluğunu göz ve gönül ardı edip sevinç günlerin-

de ikram edilen şekerlere takılıp kalarak bayramı “Şeker Bayramı” basitliğine indirgemek, deliye isnat edilen bayram sevinciyle aynı ruh açmazında kaybolmak gibidir sanki.

Dostluk ve kardeşliklerin geliştiği ortamlar iman dolu gönülleri huzur ve mutluluğa gark eden nadide bayram halleri iken, düşmanlık ve garazlar iblisin sevinç zamanları, yani çılgın bir sevinçle kutladığı bayramlarıdır.

İblis yılın tüm zamanlarını bir karnaval, bir bayram coşkusuyla yaşarken gafletlerimizden dolayı, bizler birkaç günlük bayramlarla yetinmenin sığılğında kaybolmamalıyız.

Paylaşmanın hayat bulamadığı tüm bayram tasavvurları, bencillik ve gösteriş savruluşlarından ibarettir.

Böylesi tasavvurlar bayramları boğazlayan, nefessiz bırakan canı birer el gibidirler.

Bir gönül tahtına kurulma şansdır bayram. Bu şansı gönlünü insanlara açabilecek yürekler yakalayabilirler.

Hangi sebeple olursa olsun ilişkide oldukları insanlara bayram iklimi sunabilenler hayat bulurlar bayramlarda. Bu anlamda hayatın tüm zamanlarını bayram gibi yaşamak ve yaşatmaktır hayatı anlamlı kılan şey.

İlgisizlik ve yürek cimrilikle riyle hayatı birbirlerine hatta en yakınlarındakilere bile zindan ettiklerinin farkında olamayan insanların birkaç günlük yapay gösteriyle kazanabilecekleri bir şey değildir bayramın ruh ve iklimi.

Bayramlar; bir dağ gibi yaslandıkları baba dağları ulu bir çınar gibi devrilmiş olan gariplerin gönlünde oluşturulacak şefkat iklimleriyle hayat bulur en çok.

Bayramlar; Bir liman gibi sığınarak bütün endişe ve korku kasırgalarını kucağında erittikleri ana kucağı serap olmuş mahzunlara munis bir kucak olmakla ruh kazanır en fazla.

Eş, dost ve akrabalar içindeyken bile, yüreğin kan ağlayan gözleriyle vuslatız hasret ufuklarına çakılıp kalması, böylesi bir gurbetin kucağında mahrum ve mahzun kalakalmayı hangi bayramlar sevince dönüştürebilir ki?

Bile isteye olmasa da, böylesi bir çöle mahkûm ettiğimiz yürekleri hüsrân ve hicran çölünden çekip alabilmek belki de bir tebessümümüze, yürekten gelen bir tatlı sözümüze bakıyor olabilir mi, ne dersiniz?

Bayram etmek ve bayram eden yüreklere vesile olabilmek çok mu zor acaba?

Enteresandır ki; ağızların

tadını bozan ve hatta kimi yürekler için amansız bir kâbus, bir tükeniş, yok oluş olarak hissedilen ölüm hadisesi bile, iman, teslimiyet ve muhabbet ile ziynetlenmiş olanlar için, bir bayram muştusu olarak hissedilip yaşanabiliyor.

“Ölüm ölene bayram, bayramda sevinmek var / Oh ne güzel, bayramda tahta ata binmek var” ya da

“Ölüm güzel şey, perde ardından haber/ Hiç güzel olmasaydı, ölür müydü peygamber! Dizeleri böylesi bir ruhun gönüllerde coşkuyla kanatlanmış sedasıdır.

Hülâsa olarak denilebilir ki; Bayramlar gerek gönül gerekse ruh iklimlerinde elde edilen güzel kazanımların sonunda ulaşılan bir ruh halidir ki; Bu hal hem dünyayı hem de ukbâyı kuşatan bitimsiz bir mutluluk sarmalıdır.

Tüm yaşantısıyla gönüllere bir bayram muştusu gibi doğan, iliştği hayatları bayrama dönüştüren ve hayatını bir bayram huzur ve zarafeti içerisinde yaşayan yürekler olmamız dileğimle “Mübarek Ramazan bayramınızı tebrik eder, tüm gönül coğrafyalarımızla, sevdiklerimiz ve sevenlerimizle birlikte daha nice gül yüzlü bayramlarda soluklanabilmemizi Cenâb-ı Mevlâdan niyaz ederim efendim... Muhabbetle kalın...

Ramazan ile Arınmak

Hükemadan, urefadan, ulemeden insanın ne olduğu, ne olması gerektiği, yeryüzünde bulunma amacı hakkında söylenenler literatürde ciddi yer kaplıyor. Batı düşünce tarihinde de insan hakkında, insanın varlık hiyerarşisindeki yeri gözetilmeden yapılan analizler, tespitler tekilliği aşmamak kaydıyla kendi düşünsel mecrasında devam etmektedir. Sonuçta insanlık var olduğu müddetçe var olmak bakımından insan ve var olma biçimleri ve sonuçları ile ilgili konuşulmaya devam edilecektir. Gerek Doğudan, gerek Batıdan, Müslüman olsun ya da olmasın bu mevzu üzerinde kafa yoran epey bir düşünür vardır. Nihayetinde herkes kendi düşünsel ve kültürel atmosferi içinde bu soruya dert edindiği ölçüde cevap vermeye çalışır.

Dinler tarihçisi Mircea Eliade'nin meşhur "İnsanlık tarihi ile özdeş olan bir şey var ise o da dindir." tespiti kayda değerdir. Bütün insanlar bir şekilde herhangi bir dinin müntesibi olarak "dindardır."

"Bizim" açımızdan insan; yaratılmış ve yaratılmış olmanın farkında olarak kendi Yaradan'ına yönelen taabbudî varlıktır. Yani Âlemlerin Rabbi olan Allah'tan başkasına yönelmeyen ve bu iradeli eyleminden kaynaklı olarak Allah'ın (cc) "Nimetlerini gizli ve açık olarak..." almaya hak kazanan kuludur. Ayrıca kul olmanın gerekleri üzerinde de tefekkür edip sürekli daha iyi kul olmanın imkânlarını zorlar. Kul olmak tek taraflı statik ilişki olmaktan ziyade, Allah ile kul arasında karşılıklı, keyfiyeti farklı olmakla birlikte karşılıklı rızaya dayanan dinamik süreçtir. Bu sürecin keyfiyetini belirleyen yegâne özne; dindar Müslüman'ın müntesibi olduğunu iddia ettiği "din gününün maliki" olan Allah'tır.

Müslüman birey; ahiret hayatını gözetken dini ve taabbudî var oluş stratejisini geliştirerek modern yaşam tarzının bu dünyacı ve farklı

**Bizler de yüzümüzü
Gazze'ye dönerek
ibadetlerimizin
nasıl yapılması
gerektiğinin meşru
zeminini yakalayarak
nefsimizi oruç
ibadeti vesilesiyle
terbiye edebiliriz.**

varlık katmanlarına karşı ilgisizliğinin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan seküler düşünüşün(!) ontolojik daralmasına meydan vererek kendi inisiyatif ve tercihleri ile dünyada salaha, ahirette felaha ve kurtuluşa ermenin yollarını Allah'tan (cc) diler.

Allah (cc) kendine yönelen kulunun dilemesini karşılıksız bırakmayacağını vaat ederek bunun yol ve yöntemlerini kuluna bildirir. Kur'an-ı Kerim'de bu yol yöntemlerden bireye ve topluma yönelik birçok ayet tespit edilebilir.

Yeryüzünde her şeyin bir yaratılış gayesi olduğu gibi insanın da kendi dışındakilerin yaratılış gayesini gözeterek şekilde eşref-i mahlûk olarak yaratılma gayesi vardır. İbadetlerimiz bu gayenin gerçekleşmesi için gerekli olan yol haritalarıdır. Bu yol haritalarından biri de Ramazan ayında tutulan oruçtur.

Tuttuğumuz oruçla bedenimizi, dilimizi, zihnimizi ve en önemlisi kalbimizi Allah'ın izni ile terbiye ederiz. Var olmanın sadece bedensel olmadığının bilinci ile kendi miracımızı gerçekleştirmenin şuurunu yaşarız.

Tüm ibadetlerde olduğu gibi oruç ibadetinde de Allah'ın (cc) rızasını gözeterek yüzümüzü "öteki" âleme döneriz ve "oradan" Allah'ın (cc) lütfu ile rızasından nasiple-niriz. Nasıplendiğimiz kadarıyla tekrar bu dünyaya döneriz. Asıl gerçekliğin "orası" olduğunun far-

kında olarak bu dünyada var olma biçimimizi sorgularız. Derken iki yöne bakabilme kabiliyetimizle bu süreç ibnül-vakt olmanın bilinciyle biz Müslümanlar için dinamik bir hal alarak devam edebilir. Ta ki bu durum bizde meleke hâlini alır. Zahirî olarak ibadetlerimiz mükerrer davranışlar olarak görünse de (bütün ibadetlerde olduğu gibi) batını olarak tekâmüle racidir. Böylelikle "iki günü bir olan ziyadadır." hadisi şerifinin muhatabı olmaktan bir nebze olsa kurtuluruz.

Yukarıda ifade ettiğimiz tekamülün sonucu olarak tuttuğumuz oruçla, zaman ve mekânın da bize eşlik ettiğinin bilincini taşıyarak bu dünyaya ait rahatsızlıklarımızı ve ne olması gerektiğini de en güzel var olma biçimi ile bütün dünyaya teklif ederiz.

Bu yazıyı biraz somutlaştırmak adına, yaptıkları ibadetlerin şuuruyla kendi tekamül süreçlerini biz Müslümanlara da örnek olarak sunan Gazze'deki bütün mücahitleri örnek verebiliriz.

7 Ekim'den bu yana İsrail'in zalim, terörist evlatlarının yakıp yıktığı Gazze'de insan olmanın iki uç durumunu müşahade etmekteyiz. Bir tarafta esfelisafilin olan Yahudi teröristler, diğer taraftan ne olduğunu ve ne olması gerektiğinin şuurunda olan eşrefi mahlukat olan (Allah'ın izniyle) Gazzeli Müslümanlar.

Allah'ın (cc) kendilerine ih-san ettiği tek erkek evladını Yahudi saldırısında şehit veren Gazzeli annenin bu durumu "Sorun değil, üzülme yavrum." diyerek metanetle karşılaması "iki tarafa da" hakkıyla dönebilmenin en ulvî örneklerinden yalnızca biridir.

Bizler de yüzümüzü Gazze'ye dönerek ibadetlerimizin nasıl yapılması gerektiğinin meşru zeminini yakalayarak nefsimizi oruç ibadeti vesilesiyle terbiye edebiliriz. Böylelikle bu dünyaya ve onun temsilcisi olan bedenimizi sırtımızdan indir-menin yol ve yöntemlerini aramaya koyulabiliriz.

Ramazan, Şehir ve İnsan

Bu yazıda; okuyan hiç kimseye bilmediği yeni bir şey söylemek değil amacım, sadece bildiğimiz fakat gündelik hayatın telaşı ile farkında olmadığımız veya tam idrak edemediğimiz bazı şeyleri hatırlamak ve hatırlatmaktır. Ramazan ayının kendisi aslında bir hatırlatma ayı olup, Allah(cc) 'ın merhameti ve lütfudur insana

Dağların ve taşların kabul etmediği emaneti kabul eden insana verdiği sözün (elest bezminde) yoğun bir şekilde tekrar hatırlatılmasıdır.

Ramazan ayında tutulan oruç sadece açlık ve susuzluk olmayıp, hem toplumsal hem de bireysel bir ibadettir.

Ramazanda insanın tüm varoluşsal yetilerinin en alt düzeye çekilip tabiri caizse Allah'ın sürekli yaratmasına sanki burnunun değmesidir.

Ramazan ayı popüler bir tabir ile bireyin ve toplumun check-up yapılması , eksiklerinin zayıf yönlerinin yine bireylerde karşılıklı olarak görülmesi ile arınma ve tezkiye edilerek fıtrata döndürülmesidir.

Ramazan ayı fıtrata dönüş

ayıdır aynı zamanda ; eskiden Ramazan bayramının adının fıtrat bayramı olması da bize bu gerçeği hatırlatır. Franz Kafka'nın "Bir köpeğin araştırmaları" adlı eserinde araştırmacı köpek şu soruyu sorar: 'tüm bu kemikler nereden geliyor' normal zamanda insan sürekli Allah(c.c.) tarafından rızıklandırılır fakat rızık bize dolayımı olarak gelmesinden dolayı Rızıklandırıran ile olan bağımız zayıflar. İnsan en çok ta aşikar olduğu şeye kördür. Hafız-ı Şirazi divanında 'görevi görmek olan göz kendisini göremez' der. Stanley Cavell'de sıradanlığın felsefesinde şu soruyu sorar : 'şeffaflık neyi gizler' verdiği cevapta: 'şeffaflık kendisini gizler'. Tasavvuf ,hakikatin gözümüzün önünde olduğunu ancak kalbin cıllanması ile hakikatin görülebileceğini zira her ayna kendi gerçeğini yansıtır. Araştırmacı köpeğin aradığı cevapta ancak fıtrata dönmekle mümkün olur . Fıtrata dönmekte bir anlamda çocukluğa bir dönüştür ki ; çocuk anne karnından çıkıp annenin memesine sarıldığında rızık nereden geldiğini bilir, annenin memesi çocuğu Rabbine

bağlayan bir terminal noktasıdır. Ayrıca çocuğun ilerleyen dönemlerinde annenin sütü de çocuğun o anki ihtiyacına göre gerekli minerallerle Allah(c.c.) tarafından donatılır. Şöyle bir soru sorsak nasıl bir cevap alırdık merak ediyorum : özde bir olan ama itibarda farklı olan zihin-beden, nefis ve kalbi öyle bir tezkiyeden geçirip arındırdığımızı düşünün(seyri süluk) , o an insanın canı ne istiyorsa zihnin,nefsin ,kalbin de istediği ve bunların sıhhati için uygun olan rızık, o rızık olsun. İşte tasavvufun ana önermesinin bu olduğunu düşünüyorum. Niyazi Mısri'de tasavvufu çocukluğa dönüş olarak tanımlamıştır. Yani insanın Allah(-c.c.)'a tam bir teslimiyetle, dünyaya yönelmesi ve her türlü ihtiyacının karşılığı olacak bilgiyi ve ameli Allah(c.c.)'tan dilemesi. Tasavvufun özü , özde bir olan yetilerimizin itibarda da bir haline gelmesi Mevlana'nın tabiri ile şaşılığın ortadan kalkmasıdır. Tabiri caizse insandaki boşlukların alınması ve insanın varolmasıdır "Yedikat semada hiçbirşey yoktur ki Allah(c.c.)'ı hamd ile tesbih etmesin"(İsra:44) . bu ayet-i kerimeyi şu şekilde okuduğumuzda 'yedikat semada herbirşey Allah(c.c.)'ı hamd ile tesbih eder'. Bir şey olabilmesi için insanın yani hususileşerek varolması ancak Allah(c.c.)'ı hamd ile tesbih edebilmesi ile gerçekleşir.

Bu durum aynı zamanda insanın yaradılışa eşlik etmesi demektir ki Taha Abdurrahman'ın ihlası tarifine benzer : "ihlas (samimiyet) insanın eylemlerine Allah(c.c.)'ı şahit kılmasıdır. Bu aynı zamanda zeminlenmedir. Ramazan ayı da tüm bu bahsettiğimiz mevzulara yolgösterici olarak Allah(c.c.)'ın insanlara bir lütfu ve merhametidir.

FOTOĞRAF: METİN ŞİMŞEK

Ramazan Ayı Fark Ayı

FOTOĞRAF: METİN ŞİMŞEK

Rahmeti ile bereketi ile anılan ramazan ayında Allah'ın yasakladığı fiiller üzerinden nefse verilen terbiye ve bütün insanlığa Müslümanlar üzerinden verilen mesaj.

Müslümanların ve gayrimüslimlerin beraber yaşadığı toplumlarda ramazan ayında gayrimüslimlerin açık alanlarda yeme ve içmeyi terk etmesi ramazan ayının Müslümanlar için bütün dünya için gündemi Allah'ın belirlediği bir ay şekline dönüşmesi.

Müslümanların Allah için Allah'ın verdiği nimetlere karşı sabır gösterirken duruşu ile nezaketi ile zarafeti ile sabrı ile Müslüman olmayan insanlara orucun aç kalmanın yanında nefsin terbiyesi ile bütün azaların oruç tuttuğunu gösteren Mü'min bir bireyin ramazan ayındaki yaşam farkını göstermesi.

Günümüz siyasetinde Müslüman olmayan bir çok ülke liderinin ramazan ayı üzerinden islam alemine mesaj vermesi iftar düzenle-

Ramazan ayı islam dünyasının, zalim cahil şeytanlaşmış dünyadan ayrılması, kuran ayetlerinin müslümanlar üzerinde ki etkisini her yönüyle bütün dünyaya göstermesi.

mesi yine gündemin islam tarafından belirlenmesidir.

Ramazan ayında tutulan oruçlar kılınan namazlar paylaşılan nimetler nefsin isteklerine karşı yapılan sabırlar, şeytanlaşmış zalim yönetimlerin zulmüne karşı koyacak iman ahlak edep haya dolu kudretin yeniden dirilişine yeni bir duruşa ve geçmiş yılın ve gelecek yılın muhasebesinin yapılmasına ayrıca insanın kendisini yeniden

keşfetmesine fethetmesine bir vesiledir ramazan. Oruç tutan Müslüman Allah'ın belirlediği yasaklar ile farkı yaşamakta Allah ile beraber kuran ile beraber dünyanın öteki yüzünden nasıl uzak durulur bunun provasını bir aylığına da olsa iliklerine kadar yaşamaktadır.

Siyonist zalim cani İsrail'in her ramazan ayında Gazze'ye bomba yağdırmasının arkasında ki bir gerçek te Yahudilerin bazılarına göre Müslümanlar ramazan ayında oruç tutarak aç kalarak nefis mücadelesi yaptıkları için imanları ve zulme karşı duruşları artmakta, okudukları kuran ayetleri Müslümanları harekete geçirmekte susmaktan kötülüklerden haramlardan dünyevi kaygılardan mallardan ve canların eksilmesinden korkmaktan uzak oldukları için atılacak bombalar yüzünden Yahudilerin Siyonistlerin zulümlerine karşı kalkamamaları hareket edemesinler . Demek ki İsrail zalimi dahi ramazan ayının Müslümanlara direnç sağlayan bir

ay olduğunun farkında.

Ramazan ayı islam dünyasının, zalim cahil şeytanlaşmış dünyadan ayrılması, kuran ayetlerinin müslümanlar üzerinde ki etkisini her yönüyle bütün dünyaya göstermesi. Ramazan ayı öfke yerine aklı selim, yalan gıybet iftira boş konuşma yerine kuran ile hasbihal her türlü ahlaksızlığın zulmün olduğu dünya yerine tefekkür tedebbür tezekkür ile geçirilen insanın kendini yeneden imana inşaaya hazırlayacağı aydır ramazan.

Sabretmek pusmak değil sabretmek susmak değil sabretmek sinmek değil sabretmek ancak yeni duruşlara yeni dirilişlere hazırlanmaktır. Ramazan ayı Allah'ın belirlediği yasaklar ile fiziki sabredişin yaşanması Müslüman zihin dünyasında ötekinin hissetmeyi hiçbir zaman başaramayacağı farklı bir direnişe hazırlığın tecelli ayıdır ramazan ayı. Oruç tutarak nefisine hakim olmayı öğrenen Müslüman yeryüzünde her yerde her mekanda ve her halükarda Müslüman kalınabileceğini imandan hiçbir zaman vaz geçilmeyeceğini haramlara karşı direnişli olunacağını yeryüzü top yekün kötülüğe mey-

letse dahi yalnız başına İslamın yaşanabileceğini ve gerektiğinde yalnız başına Musa gibi zulme karşı gelinebileceğini Suffa ehli gibi kuran okumanın hıfzetmenin farkını yaşamaktır ramazan. Kuran kıssasında "Kim ondan (nehirden kana kana su) içerse, o benden değildir ondan tatmazsa (nehirden hiç su içmezse) veya eliyle sadece bir avuç içerse, işte onlar bendendir." İçlerinden pek azı hariç, hepsi (nehirden kana kana) içtiler" Bakara 249 ayeti Müslümanların yeryüzünde imanlarını korumanın yolunun gerektiğinde nimetlere karşı uzak durarak sabretmek olduğunu Allah yasakladığı için o nimetlere karşı sabrederek direniş ruhunu kazanmak olduğunun idrakına varmaktadır ramazan ayı.

Bugün yeryüzünde zalimler at koştururken Müslüman dünya zulme karşı durduğunda Allah'ın kendisine bahsettiği nimetlerden bir kısmını kaybedeceğinin farkında ve ne yazık ki bu kaybedişe dayanacak gücü kendisinde hissetmiyor ve sabredemem korkusu hakim olmuş ve zulme rıza gösteriyor. Ramazan ayının gelmesi cani israili korkutarak çocukları katlederken diğer

tarafından Müslüman dünyanın oruç ile açlık ile imtihan sayesinde zulme karşı durmak yerine ramazan ayında yapılan israfları ramazan bereketi diye düşünmesi Müslüman zihnin çok yanlış yerlerde olduğunu göstergesi değil mi .

Oruç aç kalmaktır oruç sabretmektir oruç insanların kendi etrafında nimetlerin olması halinde dahi sadece Allah'ın emrini yerine getirmek için farklı hareket etmesidir ve bu sabır ile direniş ruhu kazanmanın akabinde zulme karşı durmaktır oruç. Her insanda olması muhtemel zafiyetlere karşı durulacak kudreti imanı ahlaki oruç tutarak nefisle mücadele etmenin bir yolu olan oruç büyük bir direniş hareketi ve bu dünya imtihanını kazanmak için Allah'ın Müslümanlara bir lütfudur. İslam ümmetinin ramazan ayı ile beraber farkını bütün dünyanın gördüğü nefis mücadelesi ile zalimlere korku vererek ben gerekirse Allah için aç dururum ve gerekirse Allah için sabrederim diyen Müslüman aslında nefis terbiyesi yanında dünya nimetlerini farklı bir anlayış ile kavramanın yolunu ramazan ayın da öğrenmiyor mu?

Hatip, Hitap, Muhatap Bağlamında Kur'an Okuma

Kur'an, insana bir hitaptır. Elbette bu hitabın olması zorunlu olarak bir Hatib'in olmasını iktiza eder. Hatip ise yine zorunlu olarak hitap edileni yani muhataplığı mecburi kılar: Hatip, hitap ve muhatap.

Hatip, hitap eder ve hitap edilen hitaba muhatap olur. Hatip, Allah'tır; hitap, Kur'an'dır ve muhatap, insandır. Bu; aynı zamanda bize, Kur'an'ın aslında nelerden bahsettiğini, hangi ana konuları içerdiğinin de işaretlerini vermektedir. Bundan hareketle rahatlıkla şunu söyleyebilirim: Kur'an ana konu olarak Kur'an'ın hatibi olan Allah'ı, bir hitap olan kendisini ve muhatap aldığı insanı önceler. Bir başka ifadeyle Kur'an; Allah kimdir, Kur'an nedir ve insan kalmak nasıl mümkün olur veya iyi insan kimdir ve nasıl olunur sorularının cevaplarını verir.

Kur'an okuyucusu- inansın veya inanmasın- her insan baştan sona- Fatıha suresinden Nas suresine kadar- Kur'an'ı okuduğunda, her ayette çok açık bir şekilde, Allah'ın kimliğine dair deliller, işaretler ve özellikler bulacaktır. Bu o kadar yoğun işlenir ki okuyucu bu kitapta sanki Allah'tan başka bir "var"lıktan bahsedilmez zanneder. Bu zan elbette doğrudur; zira Kitabın indirilme sebeplerinin başında Allah'a ait doğru bilginin- ma'rifetullah- insanlara verilmesini sağlamak gelmektedir. Çünkü biliyoruz ki tarih boyunca insanlar Allah'ı gereğince tanımadıklarından-idrak- dolayısıyla O'nu gereğince de takdir etmediler: Allah'ı gereğince takdir etmediler. Zümer suresi 67. Ayet. Bu sebeple Kur'an hakikat anlamında Allah'ı insanlara tanıtır ki başta "şirk" olmak üzere "küfür" ve "nifak" çeşitleriyle birlikte sapkın inanç çeşitleri ortaya çıkmasın

Kur'an okuyucusu yine baştan sona okuduğu her ayette Kur'an'ın ne olduğuna dair apaçık deliller, işaretler ve özelliklerle karşılaşır.

ve insanlar sahih bir tevhit inancı üzerine dünya hayatını ikame etsinler. Bu bağlamda diyebilirim ki Kur'an, tüm ayetlerinde Allah'ı kendisinden başka ilah, rab ve melik olmayan bir ve tek kudret olarak takdim eder.

Kur'an'ın bahis konusu ettiği ma'rifetullah elbette Allah'ın zatıyla direkt ilgili değildir; bilakis Allah'a ait her bilgi bize O'nun esması üzerinden anlatılır. Dolayısıyla Kur'an'da anlatılan "zatı ilahi" değil; esma ilahinin çerçvelediği bir Allah'tır. Bu manada Kur'an'ın insanların tasdik etmelerini istediği inanç- iman- zat merkezli değil; esma merkezli bir inançtır. Bu sebeple müminin imanı, Allah'ın zatına dair herhangi bir zan veya bilgi ihtiva etmez; onun imanı ilahi esmanın çerçvelediği bir zemin üzerine binadır.

Kur'an bir hitap manasında insana- muhatap- kendisini tanıtır; Kur'an nedir, sorusunun cevabıdır bir başka ifadeyle. Bu manada Kur'an okuyucusu yine baştan sona okuduğu her ayette Kur'an'ın ne olduğuna dair apaçık deliller, işaretler ve özelliklerle karşılaşır. Belki de insanlık tarihinde kendi kendini tanıtan tek kitap Kur'an'dır, dersek mübalağa etmiş olmayız. Kur'an bu özelliğinin yanında aynı zamanda kendini tefsir eden tek kitaptır da diyebiliriz. Bu sebeple çoğu zaman Kur'an ayetlerini anlamak için yine Kur'an ayetlerine başvurmak durumunda kalıyoruz. Nitekim Hud suresinin başında buna vurgu yapılır: "Elif lam ra; kitabun uhkimet, sümme fussilet min ledün hakîmun hebir/ Bu, hikmet sahibi ve her şeyden haberdar olan Allah tarafından

ayetleri önce sağlam kılınmış, sonra da detaylandırılıp açıklanmış bir kitaptır.”

Nasıl ki Kur'an Allah'ı esmasıyla bize tanıtıyorsa; Kur'an da aynen bu şekilde kendisini esmaul Kur'an'la bize tanıtır. Mesela; O, ez zikirdir; Unuttuklarımızı bize hatırlatan bir kitaptır. O, en Nur'dur; cehalet, nankörlük, ihanet ve benzeri zulümatlarımızdan-karanlıklar- bizi aydınlığa-nur- çıkaran bir kitaptır. O, eş Şifadır; zihni ve kalbi hastalıklarımıza deva olan bir şafi olarak bizi zihnen ve kalben sağlığa kavuşturur. O, hablullah'tır; ihtiyaçlarımızı temin etmede, açmazlarımızı gidermede, sıkıntı ve açmazlarımızı gidermede, çıkar yol ve kurtuluş bulamadığımız zorluk ve sıkıntılarımızda tutunacağımız bir ilahi eldir. O, Besairdir; dar ve sığ bakışlarımıza derinlik, indi ve sathi görüşlerimize ufuk olan bir kitaptır. O, Furkandır; iyi ile kötüyü; doğru ile yanlış; hak ile batılı; güzel olan ile çirkin olan ayırt etmemizi sağlayan bir ayıraç kitaptır... Kur'an her ismiyle bir klavuz olur da mümini en kısa, en doğru ve en kolay bir yolla hedef ve gayesine ulaştırır.

Ve Kur'an muhatabını yani insanın kimliğinin temel özelliklerini ona gösterir ki olması gereken yerde, olması gereken halde ve

olması gereken tarzda insan kalabilin. İnsan olarak dünyaya gelen insanın, insan kalmasının yol haritasını önüne koyar. Sen insansın; Allah'ın yeryüzünü imar ve inşa etme sorumluluğunda halifesisin. Kulluk bilincinde bu görevi yerine getirmenin dışında isyan ederek tanrılığa kalkışma! Öğüdüyle onu sıratı müstakim üzere ve yaratılış gayesine- fitrata bağlı-kalmaya davet eder.

Keza; Kur'an okuyucusu baştan sona okuduğu her ayette insan kalmaya dair, iyi insan olmanın ilkele- ri ve Allah'ı razı etmenin- takva üzere kulluk- yol işaretlerini görür. Bunları idrak eden kişi elbette Allah'a yakınlaşmayı-kurbiyyet-başarmış bir halde dünya imtihanını kazanmış olur ki şu ayetin muhatabı olarak ebedi yaşamdaki yerinin müjdesini alır: “Ey itminana ulaşmış kişi; rabbinden razı, rabbinden sen razı olmuş bir halde rabbine dön; kullarımın arasına dâhil ol ve cennetime gir!”

Her kitap yazarı bir iddia ile kitabını yazar; iddia aynı zamanda bir davet yani bir çağrıdır. Bunun gibi Kur'an dahi ilahi bir kitap olarak bir iddia ile insanlığa bir çağrıda bulunmaktadır: “Hakikat bende, hakikati ben söylüyorum; bana kulak verin, inanın ve bana tabi olun. Hem bu dünya hayatının

ve hem de ebedi hayatın huzur ve mutluluk anahtarı bende. Bana tabi olursanız, sizi hayal dahi edemeyeceğiniz ebedi bir haz yaşamıyla mükâfatlandıracağım...” Bütün dinlerin, felsefelerin, ideolojilerin insanları kendi doğrularına- iddialarına- çağırdıkları gibi Kur'an da insanları kendi doğrularına davet etmektedir. Bu; Allah'ın iddiasıdır; dolayısıyla Allah'ın davetidir. Kur'an okuyucusunun bu bakışla Kur'an'ı okuması elbette ona çok geniş ve çeşitli kapıların açılmasını sağlayacaktır. Bu yaklaşım okuyucu- yu, en başta, Kur'an'ın bilimsel, kavramsal, tarihsel ve benzeri asıl amacından saptırıcı okuma biçim- lerinden uzak tutacaktır. Bunun yanında Kişiyi, Kur'an'ın asıl gayesi olan Allah'a kulluk ve bunun bir sonucu olan dünya hayatında huzurlu bir yaşamı tesis etmesini sağlayacaktır.

Dünya ahiretin tarlasıdır; bu dünyada ne ekersen ahiret hayatında onu biçersin. Kur'an kendi okuyucusuna ahir dünyada hayır, iyilik, güzellik biçtirecek ekenekle- ri, yatırımları bu dünya hayatında nerede, ne zaman ve nasıl yapıla- cığının yollarını gösterir. Tercih insana kalmıştır; ister inanır tabi olur, isterse yalanlar sırt çevirir...

FOTOĞRAF: METİN ŞİMŞEK

Kur'an-ı Kerim'i Ete Kemiğe Büründürmek

Kur'an okumak sadece eline Mushaf'ı alıp onda bulunan ibareleri telaffuz etmek değildir. Kur'an okumak onunla amel etmektir. Oturup Mushaf'ta bulunan ayetleri telaffuz etmiş olanlar Kur'an okumuş değildir, aksine onlar Kur'an'dan hiçbir şey okumamıştır.

“Kur'an sadece okunan ve kendisiyle formal bazı ibadetlerin gerçekleştirildiği bir kitap değil, bunun da ötesinde müminin oluşum sürecinin ve bu süreçte kendi kendisini hesaba çektiği bir mısırdır. İnsan her şeyiyle kendisini Kur'an ile hesaba çekmeli ve hesabı önce Kur'an'a vermelidir. Kur'an okurken de okudukları üzerinde tekrar tekrar düşünmeli o zamana kadar yaptıklarını, o anki halini ve gelecekte yapacaklarını muhasebe etmelidir. Kur'an okumak sadece eline Mushaf'ı alıp onda bulunan ibareleri telaffuz etmek değildir. Kur'an okumak onunla amel etmektir. Oturup Mushaf'ta bulunan ayetleri telaffuz etmiş olanlar Kur'an okumuş değildir, aksine onlar Kur'an'dan hiçbir şey okumamıştır. Ne zamanki onlar hayatlarında Kur'an'daki helalleri helal, haramları da haram olarak uygularlar O zaman Kur'an okumuş olurlar. İnsanın Kur'an ile karşılaşması ve onu anlayarak ona uyabilmesinin ön şartı budur. Kendisinin ne olduğunu görmek isteyen, kendisini Kur'an ile karşılaştırsın.”

Şu sıralar Tahsin Görgün hocanın “Klasik İslam Düşüncesinin Üç Sütunu” adlı eserini okuyorum. Eserin Hasan-Basri bölümünde “Tâbiün»un o mümtaz şahsiyetinin Kur'an ile ilgili yukarıda sunmuş olduğum paragrafı çok dikkatimi çekti ve tekrar tekrar okuyarak üzerinde uzun uzun düşündüm. Tabi bu düşünce beni çağımın, asrımın, zamanımın acı gerçekleriyle yüzleşmemi ve acı acı kıvrınmamı da beraberinde getirdi. Zihin dünyamda fırtınalar koptu. Gel-git'ler yaşadım ve yaşamaya devam ediyorum. Ülkemin, İslam dünyasının hali pür melali gözlerimin önüne geldi. Anlamaya, anlamlandırmaya çalıştığım yaman çelişkiler beynimin zonklamasına, kalbimin sıkışmasına neden oldu. Tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar “hâfız kurra”ların, ilahiyat Fakültelerinin, İmam Hatip Ortaokul/Liselerin, Kur'an Kurslarının olduğu bir dönemde “adalet” başta olmak üzere ahlaki değerlerin en çok yozlaştırıldığı, itibarsızlaştırıldığı bir süreci yaşıyor olmak, okunan Kur'anların “boğazlardan aşağı inme-

diği” anlamına gelmesinden öte bir şey olmasa gerek diye düşündüm.

Merhum Akif’in bir şiirinde veciz bir şekilde mısralarına döktüğü gibi;

“Lafzı muhkem, yalnız anlaşılın, Kur’an’ın;
Çünkü kaydında değil hiçbirimiz mânânın;
Ya açar Nazm-ı Celil’in, bakınız yaprağına;
Yahut üfler geçeriz bir ölünün toprağına.
İnmemiştir hele Kur’an, bunu hakkıyla bilin;
Ne mezarlıkta okunmak ne de fal bakmak için!”

Hepimizin diline pelesenk edip mevzu açıldığında dillendirmeye çalıştığımız, ama künhüne vakıf olmaktan da bir o kadar uzak olduğumuz Hz. Aişe annemizden mervi Allah Resulü Hz. Muhammed’in (s.a.v) ahlakının Kur’an olduğunu bildiren hadis, bir müminin iman ettiği dinin temsiliyetini nasıl ortaya koyması, olaylar karşısında nasıl bir duruş sergilemesi, eylemlerinin hangi kritere göre şekillenmesi gerekliliğini mükemmel bir şekilde ortaya koymaktadır. Tabiki tüm bunları doğru ve sağlıklı bir şekilde ortaya koyabilmek için öncelikle bir Kur’an vukûfiyetine, sonrasında da bu ayetlerin Allah Resulünün ve dostlarının hayatında nasıl can olup hayat bulduklarını anlayabilmek için hurafe/bidatlerden arınmış sahih bir siyer bilgisine ihtiyaç olduğu unutulmamalıdır.

Her eylemin bir amel, her amelinde bir ibadet, her ibadetinde bir ruhu olduğu bilincini zihin ve yaşam dünyamızda diri/canlı tuttuğumuzda ortaya konulacak tüm tavır/davranışlar bizler için ayrı bir anlam kazanacak ve sıradanlıktan çıkıp, önemli bir boyuta taşınmış olacaktır. Dolayısıyla her şey, zihin dünyasında başlayıp kalp ile itminana erdikten sonra amel olarak pratiğe/eyleme/icraata dönüşecektir. Bu zincirin en önemli halkasını zihin oluşturmaktadır. Zihinler destekleyici akıl ile arı/duru, tertemiz bir itikadın/imanın merkezi olamadığı sürece ondan sonrakiler

sadece “lafügüzaf” olmaktan öteye gitmeyen söylem ve eylemlere dönüşecektir. Sorgulayıcı, irdeleyici bir iman “taklidi” olmaktan “tahkiki” olma mertebesine yükseleceği için beraberinde büyük bir teslimiyeti, tevekkülü, takvayı getirecek ve bu salih ameller olarak ete kemiğe bürünerek can olup eylemlere yansıyacaktır. Bu onur/izzet/şeref/haysiyet yüklü bir kişiliğin oluşmasını sağlayacağı için her bir mümin “yürüyen Kur’an” olma noktasında bir kimlik kazanacaktır.

Kerim Kitabımız kendisine edep, saygı, ihlas, tevazu ve takva ile yaklaşıldığında inananlar için bir nur, ışık, yol rehberi, hidayet kaynağı, kısaca “sirâcen munirâ” olacaktır. Zira o sıradan kitaplardan herhangisi bir kitap değil, popüler yazarların kaleme aldığı “klasik”lerden bir klasik değil. “Yaratıcı”nın “yaratılmış”lara “kutlu elçi”ler aracılığıyla tertemiz, korunmuş olarak inzal buyurduğu, indirdiği bir “Kelemullah”ıdır. Dolayısıyla edebın, saygının en yücesini hak eden kendisine sadece “Tâhir” olanların dokunup huşu içerisinde tertil üzere okuma yapacağı ve okuduklarını yaşam kılacağı her zaman yeni, her zaman diri ve her zaman güncel olan bir “el-Kitap”tır. Kur’an kendisiyle amel edildiğinde anlam ifade eden bir kitaptır. Magazinsel konuların veya entelektüel tartışmaların bir aracı, bir malzemesi asla değildir. Kur’an, müminin yaşamının tüm anlarına yön veren İlâhi buyruktur. Bir ansiklopedi değildir, ama arandığında her şeyin kodlarının bulunacağı bir kaynaktır.

Kendisini Kur’an ile karşılaştırma. Çok iddialı ve bir o kadar da önemli bir söylem. Acaba hangimiz ne kadar kendimizi Kur’an ile karşılaştırıyoruz. Herhangi bir eyleme kalkıştığımızda bunu Kur’an’a bir götürelim bakalım diyebiliyor muyuz? Ya da aramızda zuhur eden ihtilafların kaçını Kur’an’a götürüp oradan bir çözüm arayışı içerisine giriyoruz. Bulduğumuz çözümleri ne kadar hayata geçirip uygulayabiliyoruz.

Kur'an ve Akıl

FOTOĞRAF: METİN ŞİMŞEK

Üzerinde yaşadığımız dünyanın yegâne/biricik akıllı öznesi insandır. İnsanın akıllı, düşünebilen bir varlık olması onu diğer canlı varlıklardan ayıran en bariz en açık özelliğidir. İnsan akli sayesinde varlıklar, kişiler, olaylar ve olgular üzerinde düşünerek kararlar verir, değerlendirmeler yapar.

İnsan çok bilindik tarafıyla Ruh ve bedenden oluşan “Eşref-i Mahluk” (mahlukatın en şerefli) olarak yaratılmış fakat “Kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden” Esfel-i Safiline (hayvandan da aşağıya) indirilmiş bir varlıktır.

İnsanın Yaratılmışların en şerefli olması; fitratına/ yaratılışına konulmuş güzel hasletler(akıllı, tertemiz ve günahsız yaratılması) ve bedeninin/suretinin cemali/güzelliği vs gibi başkaca hasletler sayesinde.

İnsana verilen en büyük görev

Aklın ne olduğu, mahiyeti, nicelik ve niteliği konusunda dini, felsefi, literatür(yazın)de çok farklı anlamalar yüklenmiş çok farklı tarifleri yapılmıştır.

ve üzerine yüklenen en önemli sorumluluk da “üzerinde yaratıldığı o tertemiz fitratı (İslam fitratı) koruyup muhafaza etmesi ve yine üzerinde yürümekle sorumlu tutulduğu “Sırat-I Müstakimden” ayrılmadan yeryüzünü imar etmesidir.

Her iki görevi layıkıyla yapabilmesi için de insana sadece bir sermaye; diğer bir tabirle “yol azığı” verilmiştir” Yani varımız, yoğun-

muz bizim fitratımıza yerleştirilen, biz insan yapan ‘aklımız’dır.

Her ne kadar aklımız “Alamet-i Farika” yani ayırıcı özelliğimiz olsa da zaman zaman aklın işlevini yitirip aciz kaldığı veya haddini aştığı hatta tamamen işlevsiz hale gelip rotasını şaşırdığı da vakidir. İşte Böyle durumlar da Rabbimiz Bize Gaybi bir yardım destek, yol gösterici olsun diye peygamberleri vasıtasıyla imdat eder. Başka bir tabirle yolunu şaşıran insana yeni bir yol açar ve Vahiyle donanmış, seçilmiş ve “Âlemlere rahmet olarak” nitelendirdiği peygamberini ‘Hidayet Rehberi’ olarak gönderir.

İlginç olan şudur ki Allah’ın vahiy yoluyla açtığı kurtuluş yoluna girebilmek “vahye yani Hidayete tabi olmak” için de ya Rabbani bir lütf (kalbe atılan hidayet nuruna) Ya da yine o akla muhtacız. Zira akli olmayanlar dini emir ve yasak-

Kur'an-ı Kerim de Akl kelimesi kelimesi 30 Surede, 49 ayette ve tamamı fiil kalıbında (akl etme, akli kullanma gibi) geçmektedir. Akl sözcüğünün sadece fiil formunda geçmesi de teorik/soyut akıldan ziyade Fiili akla yani İşlevsel akla dikkat çekmek için olsa gerektir.

larla mükellef bile değiller.

Aklın ne olduğu, mahiyeti, nicelik ve niteliği konusunda dini, felsefi, literatür(yazın)de çok farklı anlamalar yüklenmiş çok farklı tarifleri yapılmıştır. Buna rağmen ne olduğu konusunda bir ortak sonuca varılamamış kanaatimce üzerindeki sır perdesi bırakınız kaldırılmayı aralanmamıştır bile. Bu konuda yüzlerce yıldır yapılan araştırmalar ve tartışmalar hala bütün canlılığı ile devam etmektedir.

Akl kelimesi a-k-l kökünden türemiş mastardır. Kuranda bu manada kullanılmamış, bilakis "akl etme, aklını kullanma gibi fiil kalıbında istilahi/ kavramsal anlamda kullanılmıştır.

Akl sözcüğü sözlüklerde; Tutmak, bağlamak, idrak edip anlamak, tutup engellemek, korumak gibi anlamlara gelir. Sahibini zarlı şeylere karşı tutup engellediği için Ona bu adın verildiği söylenir.

Kur'an-ı Kerim de Akl kelimesi kelimesi 30 Surede, 49 ayette ve tamamı fiil kalıbında (akl etme, akli kullanma gibi) geçmektedir. Akl sözcüğünün sadece fiil formunda geçmesi de teorik/soyut akıldan ziyade Fiili akla yani İşlevsel akla dikkat çekmek için olsa gerektir.

Yine akıl sözcüğü 10 ayrı yerde 'çoğul fiil' kalıbında ve çokluk/topluluk bildiren "Kavm" sözcüğüyle birlikte anılarak Toplumsal akla, yani kolektif akla dikkat çekildiği görülmektedir.

Konuyu Kuran kronolojisine göre takip edersek; İlk dönem Mekki Surelerde Akl Sözcüğü İnsanın başta kendi yaratılışı olmak üzere kâinatın nasıl muhteşem bir düzende ve nasıl yüce bir yaratıcı tarafından var edildiğine dikkat çekilip, bakıp, görüp akl etmeleri söyleniyor.

"Onlar kendi kendilerine hiç düşünmezler mi ki, Allah, gökleri,

yeri ve aralarındakileri ancak yerli yerince ve belli bir zaman için yarattı? Doğrusu insanların çoğu, rablerinin huzuruna çıkmayı inkâr ederler." Rum 30/8

Ayrıca geçmiş milletlerin ibret verici kıssalarından da düşünüp ibret almaları amacıyla bahisler açılıyor.

Mekki ayetlerde daha çok kevnî/ ayetleri düşünüp akletmeyi teşvik ayetlerin sayısı Medine döneminde (daha çok münafık ortaya çıktığı ortamda) daha da azalıp yerini sosyal ilişkilere ve imanı pekiştirip, güçlendirmeye yönelik konulara çekiliyor.

"İman edenlerle karşılaştıkları zaman: "İman ettik." derler. Kendi aralarında baş başa kaldıklarında ise şöyle derler: "Ne diye Allah'ın size açtığı sırlarınızı onlara anlatıyorsunuz? Allah katında aleyhinize delil olarak kullansınlar diye mi? Akletmez misiniz?"(2/Bakara 76)

"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlara faydalı şeyler taşıyarak denizde akıp giden ge-

milerde, Allah'ın gökten indirip de kendisiyle ölümünden sonra yeryüzünü dirilttiği ve üzerinde dolaşan her türlü canlıyı yaydığı yağmurda, gökle yer arasında emre hazır bekleyen rüzgarları ve bulutları farklı yönlerde evirip çevirmesinde aklını kullanan bir topluluk için elbette Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren deliller vardır.(2/ Bakara 164)

Sonuçta ise aklın 24 Mekki ve 25 Medeni olmak üzere Toplamda 49 ayette yer alması Hz Peygamberin iki tebliğ döneminde dengelendiğini görmek bakımından önemlidir.

Kur'anda Akl kemesinin fiil formunda geçtiği toplam 49 yerden başka yaklaşık 40 yerde de akıl sözcüğünün yan anlamları kabul edilecek ve o anlamları çağrıştıracak başka sözcükleri de bulabilmekteyiz.

Bütün bunlar bize Kur'an-ın düşünüp akl eden varlığı muhatap aldığı ve ona hitap ettiğinin önemli göstergelerinden bir olduğunu gösteriyor.

Korunma Ayı Ramazan

*"Rablerinin izniyle melekler ve Cebrail (Ruh) her iş için inerler de inerler."
(97/Kadir:4-5)*

Kalkın ey Hakkın "Mü'min" ismiyle şereflenmiş kulları, evinizi köşe bucak temizleyin ,sofralarınıza bir tabak, bir kaşık fazla koyun. Bin aydan daha hayırlı bir geceyi içinde gizleyen,"Kelimetullah tacını" giymiş Şehr-i Ramazan geldi.

Hoş geldin ey Şehr-i Ramazan, rahmeti ile kâinatı saran, ilmek ilmek bereket işleyen, âşığını mâşukuna yaklaştıran, her zerresinde Hakkı zikreden "Onbir ayın sultanı"na kavuşmak ne büyük nimet.

Cehennem kapıları kapanıp cennet kapıları açılır da selamet yurdunun, rahmet rüzgârları kuşatır kâinatı. Büyük şeytanların zincirlerini Hak bağlarken, küçük şeytanların zincirlerini bağlamak da biz kullara bırakılır. Kimi zaman ağzının suyunu akıtan yemekleri görüp yutkunmak, kimi zaman boğazın kurusa dahi elini suya uzatmamak ne kadar da zevklidir. Bazen sinirlendiğinde ben oruçluyum diyerek "La havle" çekip şeytanını kovmak, bazen üzüldüğünde , kırıldığında "Hasbun'Allah-u ve ni'mel vekil" diyerek Hakka sığınmak, Ramazan-ı Şerif'in sayısız nimetlerindendir.

Yemek yeme ile beraber birçok alışkanlığımızı değiştirdiğimiz, bir sofraya etrafında küçük büyük herkesi cem eden bu mübarek ay, vücudumuz için de bir arınma, temizlenme mucizesidir de adeta. Haramlardan uzak tuttuğumuz gözümüz, kulağımız, aklımız ve bedenimiz kalbimiz için bir arınma mucizesidir. Fitrelerimiz, sadakalarımız ve zekâtlarımız, malımız için bir arınma mucizesidir. Malımızla, canımızla, yüreğimizle bütün kötülüklerden ve günahlardan arınmaya vesiledir Ramazan-ı Şerif. Rahmetiyle öylesine kuşatır ki kâinatı yer ile gök arasındaki her şey nasibini alır, arınır bu ummandaki.

Başını kaldırıp seyreyle semayı,

**Nice Bürhan gizlidir
mübarek ay'ın içinde,
Bürhan içinde de Hak
gizlidir, Hak içinde
kul gizlidir. Cemal
sıfatları âyan olur iken
hürmetine, bir ismi
şerifi vardır ki tecellisi
maşuka vuslaktır.**

Durulmuş tertemiz gök nazlı bir nefes olur dolar sineye,

Yapraklarda zikir olur yayılır yeryüzüne,

Düşünene ne kadar çok ibret vardır. Biz birini dile getirelim, fazlasını siz tefekkür edip rızıklanasınız.

Ne güzel bir terbiye şeklidir Şehr-i Ramazan, yavaş yavaş nefse geldiği yeri hatırlatır...

Ham kamış yanar pişer, ya bir haddat'ın elinden kelam eder, ya neyzenin nefesinden nağme olur yürekleri titretir. Beşerde yanarak sıyrılır yüreğinin giydiği nefsi-i emmare gömleğinden, yanar, pişer, insan olur. Yüreği çırilçıplak bomboş kalınca, "Malik-el Mülkü" bulur yüreğinde, Arif olur. Kendini bilir, Rabbini bilir, kul olur. Yaktığı ateşe Kerbelayı gizleyen mübarek Ramazan-ı Şerif, Hak için nefsi kurban ettirir kula.

"Kim seni buldu kendi yok oldu
Vaslına ey dost cân bahâ düşdü"

.....

"Bu Niyâzi'nin hiç vücûdunda
Zerre komadı hep bekâ düşdü"

Nice Bürhan gizlidir mübarek ay'ın içinde, Bürhan içinde de Hak gizlidir, Hak içinde kul gizlidir. Cemal sıfatları âyan olur iken hürme-

tine, bir ismi şerifi vardır ki tecellisi maşuka vuslaktır. "Ey iman edenler! Sabrederek ve namaz kılarak Allah'tan yardım dileyin. Şüphe yok ki, Allah sabredenlerle beraberdir." (2/Bakara:153)

Cümle azalara sabrı öğreten, derde derman aramayı öğreten, "İk-ra" mucizesi ile kâinatı okumayı öğreten öğretmendir mübarek Ramazan-ı Şerif.

Tevhide davet vardır bu mübarek ayda, nefsin arzularına " " ile karşı çıkıp "Hû" ile dolan yüreklerin yandığı er meydana, yanıp yanıp "İllallah" ile rahmete daldığı Kur'ân ile müşerref olduğu aydır, mübarek Şehr-i Ramazan.

"Cennet-i a'lâ donanır
Anberi halka boyanır
Rahmet-i Mevlâ isteyen
Vakt-i sahûrda uyanır"

Manilerle sahura davet eden davulcunun tokmağı yüreklere iner güm güm, beden sahura kalkar, ruh gafletten uyanır, mahşer gelir akıllara...

"Bu dünya fanidir sakın aldanma
Mağrur olup tacu tahta dayanma
Yedi iklim benim diye güvenme
Uyan ey gözlerim gafletten uyan
Uyan uykusu çok gözlerim uyan"...

Dibi bulunmaz umman, sonu gelmez deryadır Şehr-i Ramazan. Konup giden sanki o değil, ömür kuşudur dar-ı dünyada. Ne vakit kavuşur isek sıkı sıkı kucaklayalım sanki bir daha buluşamayacakmışız gibi.

"Hayat bir nefestir giderse gelmez
Balık deryadadır su nedir bilmez
Marifet bir güldür açılır solmaz
Onunla bilinir insanla hayvan
Kim neyi ararsa bulur
Niyet hayır Akibet hayır."

(Ali Semerkandi Hz.
D.1320-Ö.1457)

Dilsiz Olmaz

Dil ve Mantık Üzerine Bir Söyleşi/ Pınar Yayınları

Yayınevinin, kitabın önsözünde belirttiği gibi, Taha Abdurrahman hem Arap dünyasında hem de Türkiye’de tanınmasında geç kalınmış bir filozof. Öyle ki daha adı üzerinde bile tam olarak mutabakat sağlanmış değil? Taha Abdurrahman mı, Abdurrahman Taha mı? Henüz hayatta olan bir düşünürün, iletişimin saniyelere sığıdığı bir dünyada adı üzerindeki belirsizlik ortadan kaldırılamıyor. Kaldı ki bu düşünürün oldukça iddialı, hem geleneksel İslami ilimlere hem de tarihi ve bu günyle batı felsefesine göndermeler yapan düşüncesini anlayacağız. Üstelik, yazarın adı üzerindeki belirsizliğin en önemli nedeni, kitaplarını Türkçeye çevirip yayınlayan yayın evinin kendisi. Bu durum, ismen doğru tanıyamadığımız bir düşünürün fikirlerinin ne kadar doğru iletilmiş konusunda daha en başta düşündürücü bir hal alıyor.

Bu bahsi not ettikten sonra, bu küçük söyleşiye dönelim. Taha Abdurrahman Selefilik düşüncesi, felsefe ve tasavvuf gibi farklı disiplinleri bir düşünür. Taha Abdurrahman ile ilk tanışıklığımız yine bir söyleşisinin kitaplaştırılması vesilesiyle olmuştu. Hemen ardından peş peşe diğer kitapları da çevrilip yayınlandı. Farklı sebeplerle daha önce hayatımızda yeri olmayan bu düşünürle yolu kesişen bir okur kesimiyle bir araya gelme imkanımız da oldu. Hatta farklı eğilimlerden gelen bir okuma grubu oluştu ve mütaala ederek Taha Abdurrahman okumaları yapılıyor.

‘Dilsiz Olmaz’ başlığıyla yayınlanan bu söyleşide yazarın karşılaştığı soruları cevaplama usulüne baktığımızda iki şeyi rahatlıkla görüyoruz. Birincisi soruyu ele alışı, ikincisi de söyleşinin sohbet sınırından çıkarak bir analize dönüşmesi. Bu söyleşinin sorularının muhtemelen yazılı olarak sorulduğunu, dolayısıyla cevapların da üzerinde düşünülerek yazılı olarak verildiğini düşündürüyor.

Çünkü yazar detaylı tasniflere giriyor ve konuşmanın içerisinde kaybolabilecek detaylara giriyor.

Söyleşinin hangi yöntemle yapıldığının pek bir önemi yok aslında. Sonuçta bizim için önemli olan, bütünlüklü ve iddialı bir felsefi düşünce inşasını önemli püf noktalarıyla özetleyen bir kitap var elimizde. Bu yönüyle Taha Abdurrahman’ın hacimli külliyatına ve disiplinler/kültürler arası düşünce dünyasına giriş yaparken bir anahtar görevi üstlenen rehber bir kitapçık mahiyetinde.

Kitap dört bölümden oluşuyor. Yayınevinin sunuşundan sonra, 1) Dil ve mantık üzerine sorular, 2) Dilbilim üzerine sorular, 3) Mantık üzerine sorular, 4) Felsefe üzerine sorular ve cevapları var.

Yayınevinin sunuşunda, “Felsefi formasyonu Batı ve ülkesinin yerelliği üzerinden Şekillenen Abdurrahman, hocalığı sırasında mantıkla dil felsefesini önemli ölçüde tasavvuf ve eylem felsefesi ile birleştirmiştir. Tasavvufi geleneğe dayanması sebebiyle ayrımcılığa maruz kalmış, 1990’lara kadar düşünce mahfillerinden dışlanmış.” (s.9) diyerek tanıtılan yazarın hem formasyonu, hem duruşu hakkında önemli ipuçları veriyor. Bu ipuçlarına bakarak Türk okurunun dikkat etmesi gereken bir noktayı belirtmek gerekiyor.

Taha Abdurrahman’ın dilbilim, dil felsefesi, ahlak felsefesi ve mantık üzerine söylediklerine odaklanmak ve üzerinde durmak kaçınılmaz. Çünkü zaten düşünürün söylediği şeyler bunlar. Yoğunlaştığı konular da bunlardan ibaret. Fakat Taha Abdurrahman’ın filozof yönünün neye itiraz ettiğini ve neyi inşa etmeye çalıştığını anlamak için onu yalnızca bir akademisyen ya da bir filozof olarak görmemek gerekiyor.

Taha Abdurrahman, “İslam aleminin karşılaştığı entelektüel ve yapısal sorunların temelindeki taklitçi modernliğe dikkat çeker.” (s. 10) Modernist İslamcı akademisyenler

tarafından sufi yönüyle dışlanmış olması, geleneğe, geleneksel biçimde bağlı olmayışı farklı kılar. Anlamından ve bağlamından kopan, çağın sorunların çözüm üretmeyen, bilimsel gelişmelere ayak uyduramayan geleneği, bu yönlerini göz önünde bulundurarak dikkate alır. Bu boşlukları doldurma yönünde çalışmalarının bir ağırlığı olduğu rahatlıkla görülür. Öte yandan “İthal fikirlerin Müslüman vicdanında tutmayacağı yönünde esaslı iddiaları vardır. (s. 12) ithal fikirlerden kaçınmak ve gelenekle tanımlanamayan yeni durumları dil ve mantık çerçevesinde kavramlaştırma çabası Taha Abdurrahman’ın en belirgin özelliklerinden biridir. Kendi ürettiği kavramlarla düşünüp yazıyor olması O’nun üslubunu okur açısından zor anlaşılır sınıfına dahil eder.

Söyleşi boyunca sorulara verdiği cevaplar Taha Abdurrahman’ın diğer eserlerinde hangi zemin üzerinde düşündüğünü, nasıl bir usul kurduğunu gözlemlemek açısından önemli. Soruların mantıksal analize tabi tutulup mantık çerçevesinde tasnif edilerek cevaplandırıldığını görmek onu ve düşünce sistematizasyonunu anlamamızı sağlayan göstergeler. Bununla birlikte, gelenekle doğru ilişki kurup, batı bilimini taklitle düşmeden yeni bir düşünce kurmanın mümkün olabileceğine yönelik inancı ve çabası, Müslümanlar açısından çok önemli.

Özelde bu söyleşi vesilesiyle, genelde ise diğer eserleriyle Taha Abdurrahman bize ne söylüyor? Öncelikle düşünmek için kendi kavramlarımızı üretme, sahip olmamız gerekiyor. Sonra bu kavramlarla çağın tezahürlerini yeniden ve kendine mahsus biçimde, müslümanca düşünmek mümkündür. Bu imkanları bize hatırlatan Taha Abdurrahman’ı artık eserleriyle tanıyoruz. Geriye eserlerinde bize gösterdiği imkanları harekete geçirmek kalıyor sanırım.

Yorgunluk

Bir adam vardı yorgun: ağırlaşan bedenini kendine zarar vermeyecek kadar minimum çabayla; eskimiş, parçalanmaya yüz tutmuş bir taşın üzerine atmıştı adeta. Akıp giden zaman, koşuşan insanlar ve yaşamın olanca hızıyla devam ettiğini fark etmişti kısacık bir an. Sıkışık ve havasız işçi servisi yüzünden terleyen bedenine değen o serin ilkbahar rüzgarının soğukluğu ile ürpermişti. Biraz şişmiş ama çokça kızarmış gözleri; kurumuş ve donuklaşmış çehresi, öne doğru kamburlaştırdığı yorgun bedeniyle oradaydı öylece. Bekledi ve düşündü, başka yapabileceği bir şey yokmuşçasına; yorgunca ve bezgince...

Son dakika ile kaçıp giden o otobüs ve bir sonrakinin yarım saat sonra geleceğini bilmenin insanda yarattığı o çaresizlik hissi ile kalakalmıştı. Halbuki bir arabası olsa ne de kolay olurdu hayat yetiştirdi zamana belki, boşa geçmezdi ömrü: servislerde, toplu taşımada. Belki yine hemen açamazdı orucunu ama sıcak bir döşeğe uzatır bedenini ve beklerdi bir tutam daha fazla huzur ile. Yetişmekti gayesi; var olan ömrünü iyi yaşamak isterdi, ne demekse hiç anlamazdı aslında ama kim iyi geçirmek istemezdi ki hayatını. Kurumuştududakları, zorlardı ramazan onu 'hayırlısıyla bitseydi' diye geçirdi içinden. Sonra böyle demek utanırdı içten içe kızdı kendine."

Tamda bitecek zamanı bulmuştu telefonunun şarjı, bırakmıştı onu zihnindeki çatışmalarla. Halbuki elinde olsa telefonu zaman hızlı geçer, düşünmesi gerekmezdi. Hatta Kur'an okuyan hocaları dinler, sohbetler izlerdi sosyal medya denilen şeylerden. Onlara ulaşmak için arada karşılaşması gereken başka videolarda olurdu şüphesiz ama yapacak bir şey yoktu işte.

Belki gerçekten istememiş belki kendine yalan söylemişti. Gerçeklerle yüzleşirdi böyle bazı zamanlar; mecbur kaldığından mı, günah çıkarmaya çalıştığından mı yoksa kendine çeki düzen vermek için mi hiçbir zaman bilememişti.

Üzülürdü o aradaki videoları gördükçe yazık derdi: "ne hale geldik böyle". Evde olsa televizyonunu açar izlerdi, acaba dizinin yeni bölümünde ne olacak diye düşündü tam o an.

"Ey Müminler" sesiyle irkildi birden adam, anlamaya çalıştı ne olduğunu. Farkına bile varmadığı yanı başındaki Caminin hoparlöründen duyulan hocanın sesi getirmişti adamı kendine. "Geldi ve gidiyor siz ne alabildiniz hiç düşündünüz mü" diye devam etti ses, sanki adama sesleniyormuş gibi. Düşündü adam; ne kadar kaçmak istese de düşünmekten, mecbur hissetti kendini buna. Oruç tutmuş sıhhat bulmayı ümit etmişti, öyle görmüştü mahyada. Başka şeyler hatırlamaya çalıştı, zorladı kendini; çok yorgundu, açlıktan olsa gerek. Zihnini toparlar daha şeylerde sayabilirdi oysaki başka zamanlar. Ürperdi birden bir daha ama bu sefer esen soğuk rüzgârdan değil, kaçırdığı ve bir daha ulaşip ulaşamayacağı belli olmayan içindeki

zamanı fark edişinden. Yetişmek için bir arzu oluştu içinden hemen eve gitmeyi hakkıyla şükretmeyi istedi. Korktu adam mevcut olandan içi ibadet arzusuyla doldu, alnını Ramazan boyu secdeden kaldırmamayı düşündü.

Yorgundu adam, bu korku onu daha çok yormuştu. Yorulacak ne çok şey vardı. Bir sürü iş, bir sürü sorumluluk diye geçirdi içinden. Yetişememişti akıp giden zamana, ne kadar istese de olmamıştı. Belki gerçekten istememiş belki kendine yalan söylemişti. Gerçeklerle yüzleşirdi böyle bazı zamanlar; mecbur kaldığından mı, günah çıkarmaya çalıştığından mı yoksa kendine çeki düzen vermek için mi hiçbir zaman bilememişti.

Bir adam vardı, bir süre sonra olmayacağı kesindi ama o an oradaydı. Fırtınalar kopmuştu içinde, kendi kendine büyük savaşlar vermişti o kısacık zamanda yüreğinde. Sıkılmış, utanmış, biraz korkmuş ve çokça değişmeyi arzulamıştı. Yorgundu artık daha çok yorgun. Ne oruçtu onu yoran ne de gün boyu çalışmanın vermiş olduğu yılgınlık. Yorgundu adam çünkü dünya ahiret dengesinde bocalayıp durmuştu ve hiç çözememişti bu zihinsel çatışmalarını. Son olsun istemiş, bu farkındalığı ile yeni bir hayata koşmak istemişti, tıpkı daha önceleri olduğu gibi. Diriydi yüreği, ama yorgundu zihni.

Otobüsü ve ona koşan insanları gördü adam, tüm yorgunluğuna rağmen bir kuvvet ile kalktı ve otobüsüne bindi. Bitiyordu bir sancılı süreç daha. Binerken düşüncelerini yanına mı aldı, yoksa oturduğu o taş mı bıraktı kimse bilemedi.

Bir Coşkudur Ramazan

İBRAHİM ŞAHİN

Bir coşkudur ramazan asırlar ötesinden
Huzur sunar ruhlara sonsuzluk bestesinden
Hilaliyle göz kırpar ezber bozan heyecan
Dirilir ikliminde hevesler maktulü can
Gerdanlıktır mahyalar minarenin boynunda
Sürur bulur insanlık rahmetinin koynunda
Benlikten sıyrılmaya vesiledir an be an
Ruh lezzete erince bir başka olur insan...

Aralayıp vecd ile uykunun perdesini
Sahurla sunar canlar kulluk dilekçesini
Yükselince ezanlar yırtar gibi geceyi
Şükre tutunur insan dirilterek secdeyi
Karanlık sokakları nur nur aydınlatarak
Huzur içer saflarda ahenge katılarak...

Gün boyu erir gider onlarca alışkanlık
Orucun ziyasıyla ıştır nice karanlık
Yürekler filizlenir erirken gaflet dağı
İnfak ruhu dirilir, kurur benlik batağı
Selam tebessüm ile kazanır ayrı lezzet
Paylaşmak şuuruyla ihtiras erir elbet
Gün çekilirken ufka sabır inişe başlar
Kulluğun idrakiyle eğilmektedir başlar
Mecalsiz döner diller ümitkâr dualarda
Besmele bir başkadır iftarlık sofralarda
Lokma lokma bereket lokma lokma rahmettir
Sabrı zorlayan oruç mümin cana minnettir
Taşınır da insanlar sanki mabede ev ev
Çağlayandır teravîh gülistanlaşır alev...

Arınıyorken ruhlar ederek hakkı senâ
Samimi nazarlarla dostluklar bulur mânâ
Kadr-in doruklarında aydınlanan bir gece
Çözer bilmecemizi vahiyle hece hece
Leylinde indirilen nurudur insanlığın
Ecelidir ruhları kuşatan karanlığın
Manevi iklimiyle sürükler de coşkuya
İşaret olur sanki yaklaşan o muştuya...

Sabaha el ederken arifenin gecesi
Kuşatır dalga dalga ruhu bayram müjdesi
Secdelerle ışıyıp kalpler olurken mesrur
Kenetlenen ellerde can verir küslük, gurur
Nice köprüler kurar samimi ziyaretler
Sergilenir özenle ikramlar, meziyetler
Memnun çıkarsa yolcu on bir aylık yoluna
Solmayacak iz sunar Mevlâ tâlip olana...

Bir Hüsn-i kabulüne muhtaçtır tüm emekler
Âciz kulun kapında avucunda dilekler
Kul senin, dilek sana, yüreğimi aydınlat
Merhâmet nazarına şahit olsun kâinat
ki; ettiler her yeri bir cinnet müstatili
Emziriyor zalimler, kan emici katili
Cümle mazluma himmet, zalime zillet Sende
Ol deyince olduran o ulvi kudret Sende
Yâ ilâhi! bizleri gayretli kullar eyle,
Lokmasını paylaşan duyarlı eller eyle
Sarılan yaralarla tazelensin cemiyet
Rabbim bayramımızı yüz akı bayramlar et

Kur'an Ayı
Ramazan

Mustafa Özbek